

CENA RADY EURÓPY ZA KRAJINU

je súťažou, ktorú vyhlasuje Rada Európy v zmysle článku 11. dohovoru. Slovenská republika na základe národných výsledkov nominuje slovenského kandidáta, víťaza národného kola, na Cenu Rady Európy za krajinu (Landscape Award of the Council of Europe).

Návrhy na udelenie Ceny Rady Európy za krajinu predkladajú zmluvné strany Výborom expertov. Národná „Cena Slovenskej republiky za krajinu“ je udeľovaná v dvojročnom cykle, každý párny rok s následnou nomináciou na Cenu Rady Európy za krajinu v nepárnom roku.

EURÓPSKY DOHOVOR O KRAJINE

Európsky dohovor o krajine prináša prevratný pohľad na skutočnosť, že krajina tvorí kľúčový prvok priaznivých podmienok na život jednotlivca i spoločnosti v celoeurópskom priestore. Posilňuje význam krajiny ako dôležitej súčasti kvality života ľudí v mestách i na vidieku. Chápe krajinu ako základnú súčasť európskeho prírodného a kultúrneho dedičstva, upevňujúcu našu európsku identitu. Uznáva pranie verejnosti užívať krajinu vysokej kvality a zohrávať aktívnu úlohu pri jej ďalšom rozvoji. Dohovor Rady Európy je novým, spoločným európskym nástrojom zameraným na ochranu, manažment a plánovanie, uznávajúc, že kvalita a rozmanitosť európskej krajiny predstavuje náš spoločný zdroj, pri ochrane ktorého máme navzájom všetci spolupracovať. Cieľom Dohovoru je zaviesť vhodnú politiku, koncepcie a opatrenia v starostlivosti o krajinu.

INFORMÁCIE O “CENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU” A “CENE RADY EURÓPY ZA KRAJINU” VÁM POSKYTNĚ:

Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica, tel. 048/ 43 74 173
e-mail: cenazakrajinu@sazp.sk
www.sazp.sk/edok

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
www.enviro.gov.sk

Kontaktné osoby:

*Ing. arch. Anna Kršáková e-mail: anna.krsakova@sazp.sk
Ing. Martin Lakanda e-mail: martin.lakanda@sazp.sk
Mgr. Pavlína Mišíková e-mail: misikova.pavlina@enviro.gov.sk*

Zostavili: Ing. arch. Anna Kršáková, Ing. Martin Lakanda,
Mgr. Pavlína Mišíková, Ing. Mária Sklenárová
Vydané s podporou Environmentálneho fondu

CENA SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU

ochrana

manažment

plánovanie

UVEDOMUJÚC SI ČORAZ VIAC RASTÚCI VÝZNAM KRAJINY V PROCESE SMEROM K UDRŽATEĽNÉMU ROZVOJU SPOLOČNOSTI, SLOVENSKÁ REPUBLIKA AKO ZMLUVNÁ STRANA EURÓPSKEHO DOHOVORU O KRAJINE V ZMYSLE JEHO ČLÁNKU 11 UDEĽUJE „CENU SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU“ NAJLEPŠÍM PROJEKTOM ZAMERANÝM NA PRÍKLADNÚ STAROSTLIVOSŤ O KRAJINU.

„Strnište suché na vlhkých hrudách pod nohou praská. Zdá sa, že ktosi vedľa mňa kráča - na čele vráska, v láskavom oku jakoby krotká výčitka nemá: prečo si nechal otcovskú pôdu? Obrancu nemá!“

Ivan Krasko

CENA SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU

„Cena Slovenskej republiky za krajinu“ je čestným ocenením.

Cieľom je oceniť aktivity smerujúce ku kvalitnému a udržateľnému manažmentu krajiny. Cena je motivačným nástrojom v podpore starostlivosti o krajinu a ocenením príkladných snáh o dosiahnutie požiadaviek v procese implementácie Európskeho dohovoru o krajine.

Slovenská republika udeľuje túto cenu s cieľom prezentácie úspešných aktivít smerujúcich k ochrane, manažmentu a plánovaniu krajiny a následnej nominácie víťazného projektu na „Cenu Rady Európy za krajinu“.

OPRÁVNENÍ KANDIDÁTI

miestne samosprávy
regionálne samosprávy
zdzruzenia miestnych a regionálnych samospráv
cezhraničné združenia miestnych a regionálnych samospráv
mimovládne organizácie

OPRÁVNENÉ PROJEKTY

projekty s charakterom implementovaných krajinných koncepcií a opatrení spĺňajúce kritériá pre posudzovanie „Ceny Slovenskej republiky za krajinu“

SPÔSOB NÁVRHOV

projekt je možné priamo prihlásiť, alebo môže byť navrhnutý inou právnickou alebo fyzickou osobou

PROCES HODNOTENIA CENY

Po vyhlásení súťaže, na ktorom bude zverejnený termín akceptácie návrhov, budú predložené návrhy spracované národným koordinátorom ceny. Tieto návrhy prejdú prvotným výberom a posúdením z hľadiska oprávnenosti ich predloženia. Následne národný koordinátor vyberie nominácie na „Cenu Slovenskej republiky za krajinu“.

Nominované projekty budú obhajované pred odbornou komisiou, ktorá následne určí víťaza „Ceny Slovenskej republiky za krajinu“, prípadne ďalších osobitných uznání.

S víťazom národný koordinátor pripraví v nasledujúcom roku kandidatúru zástupcu Slovenskej republiky na „Cenu Rady Európy za krajinu“ v zmysle Európskeho dohovoru o krajine. Národný víťaz „Ceny Slovenskej republiky za krajinu“ získava národnú nomináciu na „Cenu Rady Európy za krajinu“.

„Cena Slovenskej republiky za krajinu“ bude udeľovaná v dvojročnom cykle, v každom párnom roku. V nepárnom roku bude víťaz národnej ceny kandidovať na „Cenu Rady Európy za krajinu“.

KRITÉRIÁ PRE POSUDZOVANIE „CENY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU“

■ Kritérium 1 Trvalo udržateľný územný rozvoj

Predložené ukončené projekty musia poskytovať hmatateľnú formu ochrany, manažmentu a/alebo plánovania krajiny. To znamená, že projekty musia byť v čase predloženia kandidatúry ukončené a k dispozícii pre užívanie verejnosťou najmenej tri roky.

Okrem toho tieto projekty musia:

- byť súčasťou koncepcie trvalo udržateľného rozvoja a musia byť v súlade so strategickými dokumentmi danej oblasti
- preukázať svoju environmentálnu, sociálnu, ekonomickú, kultúrnu a estetickú udržateľnosť
- eliminovať alebo naprávať poškodenia krajinných štruktúr
- pomáhať pri zvelaďovaní a zlepšovaní kvality krajiny a tvorbe jej nových kvalít

■ Kritérium 2 Vzorová hodnota

Implementácia koncepcie alebo opatrení, projektov, ktoré viedli k zlepšeniu ochrany, manažmentu a/alebo plánovania krajiny, musí predstavovať príklad správnej praxe hodný nasledovania ostatnými subjektmi.

■ Kritérium 3 Účast' verejnosti

Koncepcia alebo opatrenia implementované so zreteľom na ochranu, manažment a/alebo plánovanie krajiny, by mali zahŕňať aktívnu účasť verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov, miestnych aktérov a mali by jasne vyjadrovať cieľovú kvalitu krajiny. Verejnosť by mala byť schopná zúčastniť sa dvoma spôsobmi súčasne:

- prostredníctvom dialógu a výmenami názorov medzi členmi spoločnosti (napríklad verejné stretnutia, diskusie, postupy účasti a konzultácie v teréne)
- prostredníctvom postupov pre účasť verejnosti na plánovaní koncepcií implementovaných národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi

■ Kritérium 4 Zvyšovanie vedomia

Projekty nominované na Cenu Slovenskej republiky za krajinu boli súčasne zamerané na zvyšovanie povedomia občianskej spoločnosti, súkromných organizácií a verejných orgánov týkajúcich sa hodnoty krajiny, jej úlohy a zmien v krajine.